

Van: DIE

Datum: 29 juni 1973

Aan: M via LCHS en S

cc: T

Onderwerp:

Bevoegdheden van het Europees Parlement;
Gesprek en marge Veiligheidsconferentie.

Tijdens de opening van de Conferentie van Helsinki zult U in de gelegenheid zijn met enkele Uwer Ambtgenoten van gedachten te wisselen over het probleem van de versterking van de bevoegdheden van het Europees Parlement.

Naast elkaar zijn momenteel een aantal opdrachten van de Topconferentie resp. de Raad van Ministers van belang. Ter uitvoering van de opdracht van de Topconferentie heeft de Commissie voorstellen ingediend met betrekking tot de overgang naar de tweede etappe van de Economische en Monetaire Unie. Aangezien de Commissie materiëel voor deze overgang naar de tweede etappe geen voorstellen indient die wijziging van het EEG-verdrag noodzakelijk maken, acht zij zich ontslagen van de verplichting om vergaande voorstellen tot vergroting van de bevoegdheden van het Parlement in te dienen. De Commissie motiveert een en ander door te stellen dat de Topconferentie is overeengekomen om dergelijke ingrijpende wijzigingen pas vast te stellen bij gelegenheid van de besluitvorming over de Europese Unie in 1975-76. De Commissie negeert daarmee de uitdrukkelijke bevestiging van de Topconferentie van de opdrachten die de Raad van Ministers in zijn resolutie van 1970 terzake van de EMU heeft vastgesteld. Daarin wordt uitdrukkelijk het probleem van de bevredigende institutionele vooruitgang geregeld, terwijl de mogelijkheid van gebruikmaking van art. 236 EEG (wijziging van het Verdrag) wordt opengehouden. Het meest interessante uit de EMU-voorstellen van de Commissie, welke hier overigens zijn bijgevoegd, is het idee van een tweede lezing door het Europees Parlement (zie punt IV-b-1 pag 30)

Naast de EMU-voorstellen heeft de Commissie zeer onlangs de Raad voorstellen aangeboden ter uitvoering van de verklaring van de Raad bij het Budgettaire Bevoegdheden Verdrag van 22 april 1970. Deze voorstellen werden commentariëerd in mijn memorandum no. 524/73 dd. 19 juni, waarvan U afschrift bijgevoegd aantreft.

Tenslotte maak ik U erop opmerkzaam dat de Raad heeft te voldoen aan de opdracht van de Topconferentie om de betrekkingen tussen hemzelf en het Europese Parlement te verbeteren. Een zelfde verzoek is tot de Europese Commissie gericht, die daartoe voorstellen aan het Europees Parlement heeft overgelegd tegelijkertijd met de voorstellen tot vergroting van de budgettaire bevoegdheden van het Parlement, waarvan hierboven sprake is. Ook deze voorstellen zijn volledigheidshalve bijgevoegd; het is overigens duidelijk dat de Raad hier verder geen bemoeienis mee heeft.

- Wat -

Van:

Datum: 29 juni 1973

Aan:

-2-

Onderwerp:

Wat de tenuitvoerlegging van de hemzelf betreffende opdracht van de Topconferentie aangaat, kan worden medegedeeld, dat momenteel in de werkgroep over verbeteringen wordt gesproken. Hierbij rijst evenwel het zelfde probleem als bij de tenuitvoerlegging van de opdracht van de Topconferentie tot verbetering van de besluitvormingsprocedures van de Raad, t.w. dat de lidstaten over het algemeen slechts bereid zijn tot het aanbrengen van mineure retouches.

Reeds uit het memorandum dat geschreven werd naar aanleiding van de Commissie-voorstellen over de budgettaire bevoegdheden, is gebleken dat de Commissie zich wel zeer bescheiden opstelt terzake van de vergroting van de parlementaire bevoegdheden. Deze opstelling is een negatie van alle tot heden tot stand gekomen verklaringen, resoluties en andersoortige beslissingen van Raad c.q. Topconferentie en valt alleen te verklaren uit een door de Commissie om tactische redenen gekozen voorzichtige opstelling. Een en ander is bevestigd door Commissaris Lardinois tijdens zijn bezoek onlangs hier ter stede. Een en ander neemt niet weg dat voor wat de Nederlandse stellingname betreft nog steeds het beste aansluiting kan worden gezocht bij het in mei 1972 ter voorbereiding van de Topconferentie door ons opgestelde memorandum. Wat de bevoegdheden van het Parlement betreft moet worden verwezen naar de blz. 10 e.v. van dat memorandum, terwijl ook op blz. 5 sub c in het kader van de verbetering van het besluitvormingsproces nog een voorstel is gedaan dat het Parlement rechtstreeks raakt. Dit laatste voorstel beoogt het Parlement de mogelijkheid te geven arbitrair op te treden indien de Raad niet in staat blijkt een beslissing te nemen op basis van de Commissie-voorstellen. Ik moge erop wijzen dat dit voorstel, dat een geesteskind is geweest van de toenmalige Staatssecretaris Westerterp, tijdens het overleg in de Nederlandse Ministerraad dusdanig werd geamendeerd, dat ik mij zou kunnen voorstellen indien Nederland niet langer aan dit idee zou vasthouden. Immers, noch is er sprake van een werkelijke verbetering van de bevoegdheden van het Parlement aangezien de Raad in uiterste termijn de mogelijkheid behoudt van het aantekenen van verzet, noch is er nu meer sprake van een verbetering van de besluitvormingsprocedure.

Wat nu betreft de voorstellen op pag. 10 e.v. mag ik erop wijzen dat zij alle aspecten van het probleem van de vergroting van de bevoegdheden van het Parlement dekken. Er is immers van drie voorstellen sprake. In de eerste plaats dient het Parlement op de een of andere wijze betrokken te worden bij de samenstelling van de Europese Commissie. Daarnaast - en naar mijn overtuiging ligt hier

- de -

Van:

Datum: 29 juni 1973

Aan:

-3-

Onderwerp:

de kern van het probleem ook indien het Parlement over betere budgettaire bevoegdheden de beschikking zou krijgen - worden voorstellen gedaan voor een vergroting van de wetgevende bevoegdheden van het Parlement. Het grote verschil met de tot heden gepresenteerde Commissie-voorstellen is dat in de Nederlandse opvatting (die evenals de Commissie van een tweede lezing uitgaat) nader te omschrijven besluiten van wetgevende aard uiteindelijk slechts van kracht kunnen worden nadat het Parlement daaraan binnen een bepaalde termijn zijn goedkeuring heeft gehecht of zich van een uitspraak heeft onthouden. Aldus verkrijgt het Parlement de mogelijkheid tot werkelijke inspraak.

Wat betreft de externe betrekkingen moge erop worden gewezen dat het Nederlandse memorandum voorstelt een recht van ratificatie in te stellen voor associatie-akkoorden, terwijl de zgn. procedure-Luns toegepast zou kunnen worden voor handelsakkoorden.

In dit verband mag ik opmerken dat de voorzitter van het Europees Parlement zeer ernstige kritiek op de onlangs ingediende budgettaire bevoegdheden-voorstellen van de Commissie heeft laten horen en heeft doen weten dat het Parlement zelf alternatieve voorstellen zal uitwerken, waarin met name het ratificatierecht naast een vergroting van de wetgevende bevoegdheden een zeer belangrijke plaats in zal nemen.

Van het Nederlandse memorandum van mei 1972 zijn indertijd samenvattingen in de Franse en Engelse taal gemaakt, waarvan ik enkele exemplaren bijvoeg. Wellicht kunt U deze aan Uw Ambtgenoten bij wijze van "aide memoire" overhandigen onder verwijzing naar par. II, 4. Ook de volledige versie voeg ik in het Frans en Engels hierbij.

./.
bl
./.